

การจลาจลของสีสัน

ฉบับนี้เรามีเรื่องจากปกที่น่าอ่านถึง 3 เรื่อง เรื่องแรก “ความอยู่รอดของวัดสยามในกลันตัน” ที่วิเคราะห์ปัจจัยหรือเครื่องมือทางวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่ง “วัดสยาม” ในมาเลเซีย ใช้เพื่อธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์สยาม (ไทย) และชาวจีนเพื่ออยู่ให้ได้ในสังคมที่ตนเป็นชนส่วนน้อย ปัจจัยหรือเครื่องมือหลายประการที่โมฮัมเมด ยูซอเฟอ์ อีสมายิล วิเคราะห์ บอกเราได้ว่า การธำรงไว้ซึ่งตัวตนนั้นมี (กล) วิธีหลายๆ อย่างที่สามารถหลีกเลี่ยงความรุนแรงได้

บทความเรื่อง “หนึ่งศตวรรษกับลมหายใจของภาษาไทยในมาเลเซีย” ของพัชรีย์ จำปา ก็น่าสนใจ เมื่อภาษาไม่ใช่เพียงแค่เครื่องมือสื่อสาร แต่เป็นเครื่องมือที่ใช้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนคนไทยในมาเลเซียจึงใฝ่ฝันที่จะเรียนรู้และใช้ภาษาไทย บทความเรื่องนี้แม้ไม่ได้มุ่งเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับภาษาในเชิงมานุษยวิทยา แต่ก็ทำให้เราเห็นได้ว่าภาษาตัดไม่ขาดจากชาติพันธุ์ และรัฐ (ชาติ) คนเชื้อสายไทย (ด้วยการช่วยเหลือและสนับสนุนของวัดและผู้เชี่ยวชาญในประเทศไทย) ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในมาเลเซียจึงพยายามสร้างสรรค์ระบบและกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อธำรงอัตลักษณ์ความเป็นไทย แม้ว่าสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้นี้จะเอื้อประโยชน์ได้น้อยในแง่ของเศรษฐกิจ แต่ในฐานะคนชายแดนและคนเชื้อสายไทย ภาษาไทยก็สามารถให้คำตอบแก่ตัวตนของพวกเขาได้ ซึ่งดูเหมือนมันจะทรงค่ากว่ามูลค่าทางเศรษฐกิจเสียอีก

งานบันทึกข้อมูลภาคสนามของนักศึกษาจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มอ.ปัตตานี เรื่อง “วัฒนธรรมและเครือญาติข้ามชาติพันธุ์ ที่หมู่บ้านเกอลาโบรัน กลันตัน มาเลเซีย” ก็ควรเฝ้าหุฟังเป็นอย่างยิ่ง เมื่อการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ชุมชนมุสลิมแห่งหนึ่งในกลันตันเพียง 8 วัน ทำให้ได้มองเห็นว่า

กลันตัน (อย่างน้อยก็ในหมู่บ้านแห่งนั้น) แม้จะมีภาพลักษณ์เป็นรัฐที่เคร่งครัดทางศาสนา แต่ในแง่ของวิถีชีวิตชาวบ้านแล้ว ชาวมุสลิมก็มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับชาวมุสลิมในเขตไทย และชาวพุทธในมาเลเซียเช่นเดียวกันความสัมพันธ์นี้ทำให้เกิดการถ่ายทอดและผสมผสานทางวัฒนธรรมบางอย่าง ข้อมูลในบันทึกนี้ดูจะทำให้ลายมายาคติที่งานวิจัยเกี่ยวกับคนไทยในมาเลเซียจำนวนหนึ่งเคยสร้างไว้ จึงนับเป็น “โจทย์ใหม่” ของการวิจัยเกี่ยวกับคนเชื้อสายไทยในมาเลเซียที่น่าได้รับการตรวจสอบจากวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

งานเขียนสั้นๆ ของฟาริส อ.นัวร์ ก็น่าตระหนกเป็นอย่างยิ่ง เมื่อวันอดีตในยอกยาการ์ตา อินโดนีเซีย เต็มไปด้วยสีสันทางชาติพันธุ์ ที่ผู้เขียนเรียกว่าเป็น “จลาจลของสีสัน” คนจีนในอินโดนีเซียมีฐานะเป็น “ปรีบูมิ” (pribumi) หรือเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมกลุ่มหนึ่งตามกฎหมาย ผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ในดินแดนแห่งเกาะแก่งแห่งนี้ ไม่ได้ขบขันให้ความแตกต่างแห่งอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์มาชิดกันกันจนไม่อาจอยู่ร่วมกันได้ แต่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดความร่วมมือกันบนพื้นฐานของ “ความเป็นชาวอินโดนีเซีย” ศัตรูของประชาชนเหล่านี้ไม่ใช่ “คน” ที่แตกต่าง แต่เป็นวาทกรรมที่ทรงอำนาจในการลิดรอนสิทธิผู้คน ไม่ว่าจะเป็นวาทกรรมอำนาจนิยม

เชื้อชาตินิยม ชุมชนนิยม ตลอดจนวาทกรรมเอก
ศาสนา

คอลัมน์ประจำด้านศิลปวัฒนธรรม ก็น่าอ่าน
ไม่แพ้กัน วาที่ ทรัพย์สิน นำเสนอเรื่องราวและ
ความคิดของเจ๊ะแะ เต๊ะลูกา ช่างทำกริช “คนสุดท้าย
ของเมืองปัตตานี” ข้อวิตกกังวลของเจ๊ะแะในวัย
75 ปี เป็นประจักษ์พยานที่ยืนยันถึงความล้มเหลว
ของนโยบายรัฐ ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่ลงมา
เกี่ยวข้องกับกริช อย่างไรก็ดี ปรากฏการณ์นี้ก็ไม่ยาก
ที่จะอธิบาย ในเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยม
เกี่ยวกับกริชก็ย่อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย กริชใน
สถานการณ์เช่นนี้จึงอาจมีความหมายได้แต่เพียง
วัตถุสำหรับการอนุรักษ์ และการแสดงนิทรรศการ
คุณค่าของกริชจึงผูกติดอยู่กับอดีตในเรื่องเล่าซึ่ง
ผลิตสร้างคุณค่าที่หาไม่ได้แล้วในยุคสมัยปัจจุบัน
บางทีการที่จะทำให้กริชกลับฟื้นคืนมามีชีวิตชีวา
อีกครั้ง นักวิชาการและนักวิจัยอาจจะต้องสร้างเรื่อง
เล่าใหม่ ผูกโยงกริชเข้ากับศาสตร์อื่นๆ มากกว่าที่จะ
ผูกติดอยู่กับเทคนิควิธีและมุมมองเชิงอนุรักษ์

ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ข้อเขียนของ
ไข่มุก อุทยานลี ได้เสนอแนวทางหลากหลายสำหรับ
การอนุรักษ์สมุดไทยหรือ “หนังสือบูต” ของภาคใต้
ตั้งแต่การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม
การพัฒนาระบบฐานข้อมูล ตลอดจนการเปิดให้
เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับท้องถิ่น ข้อเสนอทั้งหมด
ล้วนเป็นวิถีทางที่จะทำให้ “หนังสือบูต” กลับฟื้นคืน
มามีชีวิตชีวาอีกครั้งได้ อย่างไรก็ตามหนทางหนึ่งที่นำ
จะมีพลังกว่า ซึ่งบทความได้ละไว้ก็คือการเรียกร้อง
ให้นักวิชาการ ไม่ว่าจะในท้องถิ่นภาคใต้หรือจาก
ภูมิภาคอื่นๆ ศึกษาวรรณกรรมโบราณเหล่านี้ด้วย
มุมมองและวิธีวิทยาแบบใหม่ๆ

การมองด้วยแว่นแบบใหม่ๆ คงฟื้นชีวิตชีวา
และสร้าง “จลาจลของสีสัน” ให้แก่ของโบราณได้ดี
กว่าการอนุรักษ์และการจัดนิทรรศการ ๕

■ “ตันหยงบุหงา...อุทยานศิลปวัฒนธรรม มลายูปาตานี” เปิดรับบทความวิชาการ

สถานทูตเนเธอร์แลนด์ มุลนิธิเอเซีย คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ ม.อ.ปัตตานี เปิดรับพิจารณา
บทความเพื่อตีพิมพ์และเสนอในงานแสดงทาง
ศิลปวัฒนธรรมและสัมมนาวิชาการเรื่อง “ตันหยง
บุหงา...อุทยานศิลปวัฒนธรรมมลายูปาตานี” ซึ่ง
จะจัดขึ้นวันที่ 18-20 มิถุนายน 2553 ณ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี โดยบทความจะต้องเกี่ยวข้องกับ
ประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์มลายูปาตานี
- 2) ภาษาและวรรณกรรมมลายูปาตานี ที่
เกี่ยวข้องกับภาษามลายู ตลอดจนภาษา
อื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับภาษามลายู
วรรณกรรม (เพลงกล่อมเด็ก กวีนิพนธ์
นิทาน)
- 3) วัฒนธรรมการศึกษามลายูปาตานีที่มี
ประเด็นเกี่ยวข้องกับนักปราชญ์ปาตานี
ระบบการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น
 เป็นต้น
- 4) วิถีชีวิตและศิลปะการแสดง ได้แก่ การ
แสดงและการละเล่นพื้นบ้าน อาหาร
การกิน วิถีในชีวิตประจำวัน
- 5) สุนทรียภาพและศิลปะร่วมสมัย เกี่ยวข้อง
กับทัศนศิลป์ (Fine Arts) มลายู ศิลปะ
พื้นบ้าน (Folk Arts) เป็นต้น

ผู้สนใจสามารถส่งบทความได้ที่ gardenofart
andculture@gmail.com ตั้งแต่วันนี้ถึง 30
เมษายน 2553 สนใจดูรายละเอียดได้ที่ www.
tanjunbunga.org

[ย่อ ย ำ ว]

อุมมีสาลาม อุมาร

■ ศอ.บต.เร่งพัฒนาศักยภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นายภานุ อู๋ยรัตนะ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กล่าวว่า จากการสำรวจและวิจัยพบว่า โรงเรียนระดับมัธยมส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นยังขาดศักยภาพในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้จัดโครงการเสริมศักยภาพโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโดยวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งให้ครูมีโอกาสดำเนินงานพัฒนาตนเอง และให้สถานศึกษาเกิดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

นสพ.ปักขใต้

ปีที่ 2 ฉบับที่ 19 เดือนธันวาคม 2552

■ สดุดีร่วมกับสนข. ศึกษาและออกแบบทางรถไฟเชื่อมโยงการขนส่งสินค้า

นายสุเมธ ชัยเลิศวานิชกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล พร้อมด้วยนายจุฬา สุขมานพ รองผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ร่วมกันวิเคราะห์และออกแบบทางรถไฟเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าเพื่อเปิดประตูการค้าระหว่างประเทศและในประเทศ

โดยโครงการนี้รัฐบาลได้ให้ สนข. วิจัยศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างทางรถไฟ จากท่าเทียบเรือปากบารา จ.สตูล ไปท่าเทียบเรือ จ.สงขลา โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้าน

นสพ.ปักขใต้

ปีที่ 2 ฉบับที่ 19 เดือนธันวาคม 2552

■ จัดกิจกรรมวันครูไว้อาลัยครูจุฬาลง

ในวันที่ 15 มกราคม โรงเรียนบ้านกุจิงลือปะ หมู่ 4 ต.เฉลิม อ.ระแงะ จ.นราธิวาส ได้มีการจัดกิจกรรมวันครูล่วงหน้า เพื่อเป็นการรำลึกและไว้อาลัยแก่ครูจุฬาลง ปงกังมุล ครูของโรงเรียนที่ถูกคนร้ายจับเป็นตัวประกันและรุมทำร้ายจนเสียชีวิต โดย

กิจกรรมดังกล่าวมีการจัดบอร์ดนิทรรศการรำลึกถึงผลงานของครูจุฬาลง และการเขียนเรียงความสะท้อนให้เห็นถึงความเสียสละของครูที่ทิ้งภุมิลาเนาเพื่อเดินทางมาสอนที่โรงเรียนในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย

ครูที่โรงเรียนบ้านกุจิงลือปะกล่าวว่า แม้ครูจุฬาลงจะสอนที่โรงเรียนเป็นช่วงเวลาสั้นๆ แต่ทุกคนไม่ว่าเด็กนักเรียนและครูต่างก็จดจำภาพความดีและความเสียสละของครูจุฬาลงได้จนวินาทีสุดท้าย

นสพ.ไทยรัฐ

วันที่ 17 เดือนมกราคม 2553

■ โครงการปัตตานีเพลส

นักธุรกิจ นักวิชาการและนักการเมือง ร่วมกันระดมความคิดเสนอโครงการ ปัตตานีเพลสเป็นศูนย์เรียนรู้ครบวงจรใจกลางเมืองปัตตานี พื้นที่ดังกล่าวอยู่บริเวณหลังร้านอาหารอารีณีโภชนา อ้อมบริเวณร้านน้ำชาจนถึงบริเวณหน้าถนนตรงข้ามร้านอาหารโจนัต จากเดิมเป็นร้านอาหาร ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวห่างจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปเพียงสองร้อยถึงสามร้อยเมตรเท่านั้น ขณะนี้โครงการนี้ก็ได้เริ่มต้นขึ้นแล้วหลังจากปรับพื้นที่

ในบริเวณที่กำหนด ภายในโครงการดังกล่าวจะประกอบด้วย ศูนย์การเรียนรู้ครบวงจร ศูนย์การค้า คอนโดมีเนียม และโฮมออฟฟิส

โดย ผศ.ดร.วรวิทย์ บารู ส.ว. ปัตตานี และที่ปรึกษาโครงการ ปัตตานีเพลส กล่าวว่า โครงการดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาควบคู่กับสามัญ เป็นการต่อยอดการศึกษาเพื่อเตรียมตัวสู่อุดมศึกษา ภายใต้การศึกษาที่มุ่งปกป้องอัตลักษณ์ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนปัญหาความไม่สงบที่ยังเกิดขึ้นในสามจังหวัดนั้น ฝ่ายทีมงานมองว่าจะต้องไม่ย่อท้อและดำเนินโครงการตามแบบแผนโดยไม่ทิ้งความเป็นวัฒนธรรมพื้นเมือง

โครงการปัตตานีเพลสใช้งบประมาณ 600 ล้านบาท ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากธนาคารอิสลาม และธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ใช่ของอิสลาม อีกทั้งยังเปิดรับผู้ที่ร่วมลงทุนอีกด้วย

นสพ.กัมปง

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนธันวาคม 2552

■ สัมมนาวิชาการนครปัตตานี

วันที่ 10 ธันวาคม 2552 มูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้ร่วมกับสมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย

ได้จัดโครงการสัมมนาวิชาการ หัวข้อ “นครปัตตานีภายใต้รัฐธรรมนูญไทย : ความฝันหรือความจริง” ณ ห้องประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ในการสัมมนาครั้งนี้ ได้มีเวทีการนำเสนอและอภิปรายเกี่ยวกับรูปแบบการปกครอง และการกระจายอำนาจหลายรูปแบบ โดยนักวิชาการและนักการเมืองจากหลายพื้นที่ อาทิ รศ.ดร.ฉันทนา บรรพศิริโชติ หวันแก้ว จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.วรวิทย์ บารู ส.ว.จังหวัดปัตตานี รศ.ดร.โคทม อารียา ผอ.ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล ดร.สุริยะ สะนิวา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา สมชาย กุลศิริรัตน์ ประธานชมรมคัมภีร์ครองผู้บริโภคนด้านฮาลาล อาจารย์อรอนงค์ ทิพย์พิมล จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ ที่ปรึกษาสมาพันธ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ อุดมปัตตวงศ์ จากมูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้ และอัคคาพรหมสูตร สมาชิกสภาพัฒนาการเมือง

การสัมมนาในครั้งนี้ได้รับความสนใจจากผู้คนอย่างล้นหลาม มีผู้เข้าร่วมสัมมนาล้นห้องประชุม เกินจากที่ได้คาดหมายไว้ นอกจากนี้ยังได้มีการ

การเปิดเวทีให้ผู้ร่วมสัมมนาได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์แสดงความเห็นและอภิปรายเป็นการปิดท้าย

■ รมช.มหาดไทย เปิดงานมหกรรมสันติภาพชายแดนใต้ ที่ มอ.ปัตตานี

เมื่อวันที่ 16-17 มกราคม 2553 ได้มีการจัดกิจกรรมมหกรรมสันติภาพชายแดนใต้ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โครงการดังกล่าวจัดขึ้นโดยองค์การบริหารนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ร่วมกับสหพันธ์นิสิตนักศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชมรม STP สันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในกิจกรรมครั้งนี้ นายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเดินทางมาเป็นประธานพิธีเปิดงานกล่าวว่า รัฐบาลไม่ได้มองว่าความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและศาสนาเป็นปัญหา แต่มีแนวความคิดว่าความหลากหลายในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญจึงส่งเสริมให้

ประชาชนในพื้นที่รักษาอัตลักษณ์
ของตน และปฏิบัติตามความเชื่อ
ถือศรัทธาได้โดยสมบูรณ์ และ
ยังยึดมั่นแนวทางสันติวิธี ให้
ความสำคัญในเรื่องการจัดการ
ความขัดแย้ง โดยมีการจัดตั้ง
ศูนย์ส่งเสริมสันติวิธีจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เพื่อร่วมกับ
หน่วยงาน องค์กรเครือข่ายด้าน
สันติวิธีและสถาบันการศึกษา
ต่างๆ รณรงค์เผยแพร่แนวความ
คิดและทักษะสันติวิธี

ภายในงานมหกรรมฯ นอก
จากมืงานมหรสพ การจัด
นิทรรศการ และกิจกรรมด้าน
วัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลาย
ทั้งนักศึกษาในมอ. และต่าง
สถาบัน รวมถึงการแสดงของเด็ก
นักเรียนจากปอเนาะต่างๆ แล้ว
ยังมีเปิดเวทีการเสวนาเกี่ยวกับ
ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนใต้
จากนักวิชาการชื่อดังหลายท่าน
เช่น ดร.ธนศวัย เจริญเมือง
ศ.ดร.ธงชัย วินิจจะกุล ดร.มาร์ค
ตามไท เป็นต้น

มป/พ.2553. นายถาวร เสนเนียม
รมช.กระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน
งานมหกรรมสันติภาพชายแดนใต้
มอ.ปัตตานี (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://pr.pn.psu.ac.th/peace>.
(20 มกราคม 2553)

[ข่า ว ย อ ย]

ชอพียะห์ ยีโยโซะ

■ “อ่านผิด” ช่วยฟื้นฟู วรรณกรรมไทย

เมื่อ 31 มกราคม 2553 ภาค
วิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ได้มีการจัดเสวนาเรื่อง “นักเขียน
และวรรณกรรมปัจจุบัน” เพื่อ
เสริมความรู้และแรงบันดาลใจ
ด้านวรรณกรรมให้กับนักศึกษา
และผู้สนใจ โดยเชิญนักเขียน
ดาวรุ่งชื่อดังของไทย 2 คนมา
ถ่ายทอดประสบการณ์ รายละเอียด
คือ อนุสรณ์ ตีปยานนท์ นักเขียน
นวนิยาย เรื่องสั้น บทวิจารณ์
หนังสือ คอลัมนิสต์นิต
สารสารคดี และ bioscope อีกราย
คือภาณุ ตรัยเวช ดอกเตอร์หนุ่ม
จากสหรัฐอเมริกา นักเขียนที่เคย
มีผลงานเข้ารอบสุดท้ายรางวัล
ซีไรต์มาแล้วถึง 2 ครั้ง ปัจจุบัน
เป็นคอลัมนิสต์นิตยสาร volume
อนุสรณ์ ตีปยานนท์กล่าวว่า การ
เป็นนักเขียนนั้น ต้องเริ่มจากความ
รัก รักในความเป็นมนุษย์ ความรัก
รองคือความรักในภาษา นักเขียน
ต้องมีความรักต่อโลกและเพื่อน
มนุษย์ ซึ่งต้องใช้ดวงตาที่สาม
มองหาความจริงในใจเพื่อนมนุษย์
เพื่อสัมผัสถึงความจริงหรือความ
งามในสิ่งที่คนทั่วไปมองไม่เห็น

แล้วระบายหรือถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้นั้นด้วยการใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง
ความรักในภาษาจะเกิดขึ้นได้ด้วยการ
อ่านหนังสือมากๆ มีความรู้
ลึกตื่นเต้นเสมอที่ได้รู้จักหนังสือ
ต่างๆ และมีความรู้สึกสัมผัสได้
กับความลุ่มลึกของภาษา

ทั้งสองความรักข้างต้นนำไป
สู่การนำเสนอสิ่งสามัญแต่สูงส่ง
คือ การก้าวข้ามความสามัญใน
ชีวิตประจำวัน เป็นคลื่นเล็กๆ ที่
ถูกส่งออกไปจากงานเขียนเพื่อ
ให้คนอ่านได้ก้าวข้ามความรู้สึก
นึกคิดบางอย่างในชีวิต เช่น ความ
รู้สึกเกลียดชัง ความสับสน
ความกลัว เป็นต้น

อนุสรณ์ บอกว่า นักเขียนก็
ไม่ต่างจากนักโกหกที่แนบเนียน
ซึ่งจะเชื่อในสิ่งที่ตนโกหกกว่ามี
ความจริงอยู่ในนั้น และภาณุ
ตรัยเวช ได้กล่าวเสริมว่ามัน คือ
การโกหกอย่างมีศิลปะ มีความ
ลงตัว มีเหตุผลรองรับ

“สำหรับผมแล้ว การเขียน
หนังสือเหมือนการหาซื้อเบียร์
ในรัฐกลันตัน ซึ่งเหมือนกับว่า
ผมกำลังตกอยู่ในแรงเหวี่ยง
บางอย่างเพื่อการตามหาแผนที่
นำทาง... วินาทีที่เขียนหนังสือ
เหมือนกับการติดคุก ผมต้องสูญเสีย
ความสุขหลายอย่าง ดังนั้น
วรรณกรรม คือ สารที่ต้องผ่าน
ความอดทนอดกลั้นต่อความสุข
หลายๆ อย่าง เพื่อให้ได้ความสุข
ที่มากกว่า” อนุสรณ์ กล่าว

อนุสรณ์ กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าของวรรณกรรม คือ “การอ่านผิด” ประเด็นนี้ทำให้นักศึกษาลุกขึ้นตั้งคำถามกันอย่างกว้างขวางว่า หมายถึงการอ่านผิดๆ อ่านมั่วๆ หรืออะไรกันแน่ กระทั่งมาลงเอยที่คำอธิบายว่า การอ่านผิดคือการอ่านให้ผิดไปจากเจตนารมณ์ของผู้เขียน ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของนักอ่านวรรณกรรม คือ การพยายามหาทางอ่านให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน พยายามอ่านเอาเรื่อง เมื่ออ่านแล้วไม่เข้าใจก็จะโยยว่าอ่านไม่รู้เรื่อง ดังนั้นทางแก้ของปัญหานี้ก็คือ ผู้อ่านต้องทำลายกรอบของตนเองทั้งหมดที่เคยมีแล้วพยายามหากรอบใหม่ๆ และทุกความเข้าใจที่ได้หลังจากการอ่านนั้นไม่มีถูกผิด ซึ่งภาณุได้กล่าวเสริมในประเด็นนี้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดก็คือต้องมีเหตุผลรองรับความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นนั้นให้ได้

ภาณุ ตรัยเวช ได้แนะนำเทคนิคคร่าวๆ ในการเขียนเรื่องสั้นว่า ให้ลองพยายามจับเหตุการณ์ที่รู้สึกชอบมากๆ และเป็นเรื่องที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันแล้วถ่ายทอดออกมา ขณะเขียนก็อย่ายึดติดกับการมองทางเดียว เมื่อเดินเรื่องจนถึงทางตัน ก็จงอย่าเสียดายที่จะทุบทิ้งให้กลับไปเริ่มนับหนึ่งใหม่ ลองเปลี่ยนฉากใหม่ เปลี่ยนตัวละคร

อนุสรณ์ ตีปยานนท์

ภาณุ ตรัยเวช

ใหม่ แล้วค่อยๆ สร้างต่อไป

“ผมเองก็ขำขี้มาไม่รู้กี่เรื่องแล้ว” ภาณุกล่าว และว่าหากใครต้องการเขียนงานนอกกรอบนอกขนบจะต้องศึกษางานเขียนต่างๆ ให้มากทั้งในกรอบและนอกกรอบเพื่อจะได้แหกกฎอย่างน่าสนใจ สำหรับผู้ที่ต้องการเข้าสู่วงการนักเขียนนั้นจะต้องเป็นคนที่มีความมั่นใจและเป็นคนที่พร้อมจะเปิดรับฟังคำติเตือน ซึ่งอนุสรณ์เองก็ได้บอกว่า นิสัยเสียของนักเขียนนั้นคือการคิดว่างานเขียนของตนยอดเยี่ยมและคิดว่าคนที่อ่านไม่เข้าใจเป็นคนที่ใช่ไม่ได้ “บันไดสู่การเขียนหนังสือนั้นคือการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ คือ การระบายความอัดอั้นหลังจากการอ่านอย่างมากมาย และที่สำคัญต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

ภาณุกล่าว และย้ำว่าหนังสือมีมิติในระดับเดียวกับ

ผู้อ่าน มันจะไม่มีอิทธิพลในการครอบงำความคิดของเราได้ง่ายเหมือนหนังสือที่มีทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหวดูเหมือนจริงมากกว่า ในขณะที่หนังสือมีเพียงตัวอักษรที่ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ ต้องฟังตัวเองสูงกว่า สำหรับภาณุแล้ว เมื่อใดก็ตามที่อ่านหนังสือแล้วไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ เขาก็จะพยายามหาอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้รู้จักสิ่งที่เราคัดค้านยิ่งขึ้น การไม่เห็นด้วยของเราก็ได้มีเหตุผล

ภาณุทิ้งท้ายอย่างชวนคิดด้วยคำพูดหนึ่งของไอแซค นิวตันที่ว่า ท่ามกลางโลกแห่งความจริง ความจริงที่ได้ค้นพบเป็นเพียงแค่เปลือกหอยเปลือกเดียวเท่านั้น

“ดังนั้นคนเราจึงต้องอ่านหนังสือมากๆ เพื่อจะได้ประกอบความจริงของโลกให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น” ภาณุกล่าวทิ้งท้าย (๘)